

Skatteutskottets betänkande

1980/81:44

om ekonomisk-politiska åtgärder (prop. 1980/81:118)

Propositionen

Regeringen (budgetdepartementet) föreslår i proposition 1980/81:118 bilaga 2 att riksdagen antar vid propositionen fogade förslag till

1. lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370),
2. lag om extra avdrag för vissa skogsuttag,
3. lag om ändring i lagen (1946:324) om skogsvårdsavgift,
4. lag om ändring i lagen (1957:262) om allmän energiskatt.

I propositionen läggs fram förslag till ekonomisk-politiska åtgärder inom social-, budget-, jordbruks- och bostadsdepartementens verksamhetsområden.

På beskattningsområdet (bilaga 2) föreslås att kostnad för resor till och från arbetet skall anses som en personlig levnadskostnad till den del kostnaden inte överstiger 1 000 kr. och följaktligen i den delen inte längre vara avdragsgill vid beskattningen. Vidare föreslås att kravet på tidsvinst för rätt till avdrag för resa med egen bil skärps från 1,5 timmar till 2 timmar.

Som ett led i strävandena att minska oljeberoendet föreslås en höjning av skatten på olja med 77 kr. per m³. Därigenom uppnås även att skattebelastningen på olja och elektricitet blir mer likformig. Vidare föreslås att beskattningen av elektricitet lindras i landets norra delar.

I syfte att stimulera skogsavverkningen införs ett extra avdrag för enskilda skogsägare under perioden den 1 januari 1981 – den 30 juni 1983. Avdraget finansieras genom en höjning av skogsvårdsavgiften.

Lagförslagen har följande lydelse.

1 Förslag till

Lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370)

Härigenom föreskrivs att punkt 2 av anvisningarna till 22 §, punkt 9 av anvisningarna till 29 § samt punkt 4 av anvisningarna till 33 § kommunalskattelagen (1928:370) skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Anvisningar

till 22 §

2.¹ Till driftkostnad hänföres även speciella skatter och avgifter till det allmänna, såsom till exempel skogsvårdsavgift. Svenska allmänna skatter få icke dragas av (se 20 §).

Avdrag medges för påförda egenavgifter i den omfattning som anges i anvisningarna till 41 b §.

Bestämmelserna i punkt 9 av anvisningarna till 29 § om avdrag för premie för grupplivförsäkring och i punkt 6 av anvisningarna till 33 § om avdrag för avgift till erkänd arbetslöshetskassa gäller också beträffande inkomst av jordbruksfastighet.

Bestämmelserna i punkt 4 av anvisningarna till 33 § om avdrag för kostnader för resor till och från arbetsplatsen gäller också beträffande inkomst av jordbruksfastighet.

till 29 §

9.² Såsom speciella för rörelse utgående skatter eller avgifter till det allmänna må nämnas vissa tillverkningsskatter, stämpelavgifter, tull- och hamnumgälder m. m. dyl. Däremot få svenska allmänna skatter icke avdragas (se 20 §).

Avdrag medges för påförda egenavgifter i den omfattning som anges i anvisningarna till 41 b §.

Premie för grupplivförsäkring, som tecknats av fysisk person i hans egenskap av utöware av viss rörelse, utgör avdragsgill omkostnad i rörelsen. Om den ersättning, som kan komma att utfalla på grund av försäkringen, utgår efter förmånligare grunder än vad som gäller enligt grupplivförsäkring för befattningshavare i statens tjänst, skall dock endast den del av premien som kan anses motsvara förmåner enligt grupplivförsäkring för nämnda befattningshavare räknas som omkostnad i rörelsen. För den del av premien som i enlighet härmed icke utgör omkostnad i rörelsen erhålles allmänt avdrag under de förutsättningar som angivas i 46 § 2 mom.

¹ Senaste lydelse 1979:1157.

² Senaste lydelse 1979:1157.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Bestämmelserna i punkt 6 av anvisningarna till 33 § om avdrag för avgift till erkänd arbetslöshetskassa gäller också beträffande inkomst av rörelse.

Bestämmelserna i punkt 4 av anvisningarna till 33 § om avdrag för kostnader för resor till och från arbetsplatsen gäller också beträffande inkomst av rörelse.

till 33 §

4.³ Även för det fall, att skattskyldig enligt punkt 3 här ovan icke är berättigad till avdrag för ökade levnadskostnader, äger han dock rätt avdraga skälig kostnad för resor till och från arbetsplatsen, där denna varit belägen på sådant avstånd från hans bostad, att han behövt anlita och även anlitat särskilt fortskaffningsmedel.

Riksskatteverket fastställer för varje kalenderår grunder för beräkningen av de avdrag som får göras när den skattskyldige använder egen bil för resor till och från arbetsplatsen. Avdraget skall av verket bestämmas enligt schablon på grundval av genomsnittliga kostnader för mindre bil och med hänsyn till både de kostnader, som äro direkt beroende av körd vägsträcka (milbundna kostnader), och övriga kostnader för bilen (årsbundna kostnader). De årsbundna kostnaderna skola av verket fördelas mellan körning, som avser resor till och från arbetsplatsen, och annan körning på grundval av en beräkning av genomsnittliga årliga körsträckor för de båda slagen av körning. Den andel av de årsbundna kostnaderna som belöper på resor till och från arbetsplatsen skall för mil räknat motsvara det belopp, som behövs för att den skattskyldige skall erhålla fullt avdrag för nämnda andel av kostnaderna, när den sammanlagda årliga körsträckan för

Om avståndet mellan den skattskyldiges bostad och arbetsplats uppgår till minst fem kilometer och det klart framgår att användandet av egen bil för resa till och från arbetsplatsen regelmässigt medför en tidsvinst på minst två timmar i jämförelse med allmänt kommunikationsmedel medges avdrag för kostnader för resa med egen bil. Avdraget skall bestämmas enligt schablon på grundval av genomsnittliga kostnader för mindre bil och med hänsyn till både de kostnader, som är direkt beroende av körd vägsträcka (milbundna kostnader), och övriga kostnader för bilen (årsbundna kostnader). De årsbundna kostnaderna skall fördelas mellan körning, som avser resor till och från arbetsplatsen, och annan körning på grundval av en beräkning av genomsnittliga årliga körsträckor för de båda slagen av körning. Den andel av de årsbundna kostnaderna som belöper på resor till och från arbetsplatsen skall för mil räknat motsvara det belopp, som behövs för

³ Senaste lydelse 1970:915.

Nuvarande lydelse

resor till och från arbetsplatsen motsvarar den schablonmässigt beräknade genomsnittliga körsträckan för sådana resor. För körsträcka därutöver skall avdraget avse endast de milbundna kostnaderna.

För skattskyldig som på grund av ålder, sjukdom eller handikapp är nödsakad att använda bil *fastställer riksskatteverket särskilda grunder för avdrag för bilresor till och från arbetsplatsen*. Detsamma gäller skattskyldig som är tvungen att använda större bil på grund av skrymmande last.

Föreslagen lydelse

att den skattskyldige skall erhålla fullt avdrag för nämnda andel av kostnaderna, när den sammanlagda årliga körsträckan för resor till och från arbetsplatsen motsvarar den schablonmässigt beräknade genomsnittliga körsträckan för sådana resor. För körsträcka därutöver skall avdraget avse endast de milbundna kostnaderna. *Regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer fastställer för varje taxeringsår föreskrifter för beräkningen av avdrag i dessa fall.*

För skattskyldig *som regelmässigt använder bil i tjänsten eller* som på grund av ålder, sjukdom eller handikapp är nödsakad att använda bil *tillämpas inte bestämmelserna i andra stycket*. Detsamma gäller skattskyldig som är tvungen att använda större bil på grund av skrymmande last.

Avdrag för kostnader för resor till och från arbetsplatsen medges bara för den del av kostnaderna som överstiger 1 000 kronor under beskattningsåret.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1981 och tillämpas första gången vid 1983 års taxering. Vid nämnda taxering gäller dock äldre bestämmelser fortfarande i fråga om resor som har ägt rum före ikraftträdandet.

2 Förslag till

Lag om extra avdrag för vissa skogsuttag

Härigenom föreskrivs följande.

1 § Fysisk person, dödsbo och familjestiftelse, som i sin självdeklaration redovisar intäkt av skogsbruk, har vid 1982–1984 års taxeringar till kommunal och statlig inkomstskatt rätt till ett extra avdrag i förvärvskällan i enlighet med bestämmelserna i denna lag.

2 § Det extra avdraget utgör summan av

- a) fem procent av köpeskillingen för skog som har avyttrats genom upplåtelse av avverkningsrätt,
- b) tre procent av köpeskillingen för avyttrade skogsprodukter samt
- c) tre procent av saluvärdet av skogsprodukter som har tagits ut för förädling i egen rörelse.

Avdrag beräknas dock endast på sådan intäkt som hänför sig till tiden den 1 januari 1981–den 30 juni 1983.

3 § Extra avdrag medges endast om den skattskyldige framställer yrkande om sådant avdrag och företer tillfredsställande utredning om underlaget för avdragsberäkningen.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1981.

3 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1946:324) om skogsvårdsavgift

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (1946:324) om skogsvårdsavgift¹ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §²

Den, för vilken vid taxering till kommunal inkomstskatt såsom skattepliktig inkomst upptagits garantibelopp för jordbruksfastighet, som vid fastighetstaxering åsatts delvärdet skogsbruksvärde, skall betala skogsvårdsavgift. Avgiften utgör för varje beskattningsår *tre* promille av skogsbruksvärdet.

Den, för vilken vid taxering till kommunal inkomstskatt såsom skattepliktig inkomst upptagits garantibelopp för jordbruksfastighet, som vid fastighetstaxering åsatts delvärdet skogsbruksvärde, skall betala skogsvårdsavgift. Avgiften utgör för varje beskattningsår *sex* promille av skogsbruksvärdet.

Har garantibeloppet jämkats enligt 47 § sjätte stycket kommunalskattelagen (1928:370), skall också underlaget för beräkning av skogsvårdsavgift jämkas.

Skogsvårdsavgift utgår i helt antal kronor. Avgiftsbeloppet avrundas vid öretal över femtio uppåt och vid annat öretal nedåt till närmaste hela krontal.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1981 och tillämpas första gången vid 1982 års taxering. Till den del beskattningsåret omfattar tid före den 1 juli 1981 beräknas avgiften dock alltså enligt äldre bestämmelser.

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 1975:185.

² Senaste lydelse 1979:431.

4 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1957:262) om allmän energiskatt

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1957:262) om allmän energiskatt¹

dels att 14 § och bilagan skall ha nedan angivna lydelse,

dels att i lagen skall införas en ny bilaga, bilaga 2, av nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

14§²

Skatten utgår för elektrisk kraft med 4 öre per kilowattimme. För elektrisk kraft, som förbrukas i industriell verksamhet, utgår skatten dock med 3 öre per kilowattimme för den del av förbrukningen under ett år som överstiger 40 000 kilowattimmar.

Skatten utgår med 3 öre per kilowattimme för elektrisk kraft som förbrukas i kommuner som anges i bilaga 2 till denna lag. I övrigt utgår skatten för elektrisk kraft med 4 öre per kilowattimme, utom i fråga om sådan kraft som förbrukas i industriell verksamhet, då skatten utgår med 3 öre per kilowattimme för den del av förbrukningen under ett år som överstiger 40 000 kilowattimmar.

¹ Lagen omtryckt 1975:272. Senaste lydelse av lagens rubrik 1975:272.

² Senaste lydelse 1979:1047.

*Nuvarande lydelse***Bilaga till lagen (1957:262) om allmän energiskatt³****Förteckning över vissa bränslen för vilka allmän energiskatt skall erläggas**

Tulltaxe- nummer	Bränsle	Skattesats
ur 27.01	Stenkol	12 kr. för ton
ur 27.01	Stenkolsstybb samt stenkolsbriketter och liknande fasta bränslen, framställda av stenkol	6 kr. för ton
ur 27.02	Brunkolsbriketter	6 kr. för ton
ur 27.04	Koks och koksbriketter	14 kr. för ton
ur 27.04	Koksstybb	6 kr. för ton
ur 27.10	Fotogen med tillsats som möjliggör drift av snabbgående dieselmotor	130 kr. för m ³
ur 27.10	Motorbrännolja, eldningsolja och bunkerolja	130 kr. för m ³
<i>Anm.</i> Skatten på olja beräknas efter varans fakturerade volym. Kan skatten icke beräknas på sådant sätt eller sker fakturering annorledes än enligt vedertagna grunder, äger beskattningsmyndigheten fastställa grunder för beräkning av volymen.		

*Föreslagen lydelse***Bilaga 1 till lagen (1957:262) om allmän energiskatt****Förteckning över vissa bränslen för vilka allmän energiskatt skall erläggas**

Tulltaxe- nummer	Bränsle	Skattesats
ur 27.01	Stenkol	12 kr. för ton
ur 27.01	Stenkolsstybb samt stenkolsbriketter och liknande fasta bränslen, framställda av stenkol	6 kr. för ton
ur 27.02	Brunkolsbriketter	6 kr. för ton
ur 27.04	Koks och koksbriketter	14 kr. för ton
ur 27.04	Koksstybb	6 kr. för ton
ur 27.10	Fotogen med tillsats som möjliggör drift av snabbgående dieselmotor	207 kr. för m ³
ur 27.10	Motorbrännolja, eldningsolja och bunkerolja	207 kr. för m ³
<i>Anm.</i> Skatten på olja beräknas efter varans fakturerade volym. Kan skatten icke beräknas på sådant sätt eller sker fakturering annorledes än enligt vedertagna grunder, äger beskattningsmyndigheten fastställa grunder för beräkning av volymen.		

³ Senaste lydelse 1980:677.

Bilaga 2 till lagen (1957:262) om allmän energiskatt**Förteckning över kommuner som avses i 14 §**

<i>Norrbottnens län</i>	<i>Västerbottens län</i>
Samtliga kommuner	Samtliga kommuner

<i>Jämtlands län</i>	<i>Västernorrlands län</i>
Samtliga kommuner	Sollefteå
	Ånge
	Örnsköldsvik

<i>Gävleborgs län</i>	<i>Kopparbergs län</i>
Ljusdal	Malung
	Mora
	Orsa
	Älvdalen

Värmlands län
Torsby

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1981.

Den nya skattesatsen för elektrisk kraft tillämpas för energiförbrukningen efter ikraftträdandet. Om måtaravläsning görs under tiden den 22 juni–den 6 juli 1981 gäller den nya skattesatsen för tiden efter måtaravläsningen. Görs inte måtaravläsning eller görs den i endast begränsad omfattning, tillämpas den nya skattesatsen för energiförbrukningen från och med den 1 juli 1981, varvid skatten beräknas efter skälig grund. Som måtaravläsning godtas även avläsning som enligt tillämpade rutiner görs av förbrukaren.

Motioner med anledning av propositionen m. m.

1980/81:2038 av Lars Werner m. fl. (vpk)

I motionen hemställs under mom. 2, 3, och 7

2. att riksdagen avslår proposition 1980/81:118 vad avser förändringarna av reglerna i kommunalskattelagen beträffande rescavdragen,

3. att riksdagen avslår proposition 1980/81:118 vad avser förändringarna i lagen om allmän energiskatt, som gäller höjningar av skatten på fotogen med tillsats som möjliggör drift av snabbgående dieselmotor, motorbrännoljor, eldningsoljor och bunkeroljor,

7. att riksdagen med anledning av förslaget i proposition 1980/81:118 om stimulans av skogsavverkningar beslutar som sin mening ge regeringen till känna vad i motionen anförs om behovet av en översyn av skogsvårdslagen i syfte att förbättra skogsvården och effektivisera skogsuttag.

1980/81:2061 av Kjell Mattsson m. fl. (c)

I motionen hemställs att riksdagen ändrar proposition 1980/81:118 beträffande begränsning i rätten till avdrag för resekostnader så, att reduktionen sker från det sammanlagda beloppet av kostnaderna för intäkternas förvärvande.

1980/81:2062 av Olof Palme m. fl. (s)

I motionen hemställs att riksdagen

1. avslår proposition 1980/81:118 såvitt avser förslaget att avdrag för kostnader för resor till och från arbetet endast skall medges till den del de överstiger 1 000 kr.,

2. beslutar avveckla det s. k. skattesparandet i enlighet med vad som anförs i motionen,

3. beslutar avskaffa skattereduktionen för aktieutdelningar i enlighet med vad som anförs i motionen.

4. beslutar om en sänkning av schablonavdraget från realisationsvinst på äldre aktier från 3 000 kr. till 1 000 kr.,

5. avslår förslaget till lag om extra avdrag för vissa skogsuttag.

I detta sammanhang behandlas också en motion 1980/81:2022 av Olof Palme m. fl. (s) med anledning av propositionerna 1980/81:130 om industripolitikens inriktning, m. m. och 1980/81:136 om skogsvårdsstyrelsens organisation, m. m.

I motionen hemställs att riksdagen i enlighet med förslaget i motion 1980/81:2021 samt med anledning av regeringens proposition 1980/81:130 om industripolitikens inriktning m. m. och proposition 1980/81:136 om skogsvårdsstyrelsernas organisation m. m. antar följande

Förslag till**Lag om ändring i lagen om skogsvårdsavgift**

Härigenom förordnas att 1 § lagen om skogsvårdsavgift skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

1 §

Den, för vilken vid taxering till kommunal inkomstskatt såsom skattepliktig inkomst upptagits garantibelopp för jordbruksfastighet, som vid fastighetstaxering åsatts delvärdet skogsbruksvärde, är skyldig erlägga skogsvårdsavgift. Sådan avgift utgår för varje år med 3,0 promille av skogsbruksvärdet.

Den, för vilken vid taxering till kommunal inkomstskatt såsom skattepliktig inkomst upptagits garantibelopp för jordbruksfastighet, som vid fastighetstaxering åsatts delvärdet skogsbruksvärde, är skyldig erlägga skogsvårdsavgift. Sådan avgift utgår för varje år med 1,00 procent av skogsbruksvärdet.

Har garantibeloppet — — — av skogsvårdsavgift.

Skogsvårdsavgift skall — — — hela krontal.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1981 och tillämpas första gången vid 1982 års taxering. Till den del beskattningsåret omfattar tid före den 1 juli 1981 beräknas avgiften dock alltså enligt äldre bestämmelser.

Motioner väckta under den allmänna motionstiden 1980/81.

1980/81:294 av Lars Werner m. fl. (vpk)

I motionen hemställs att riksdagen beslutar anta följande

Förslag till**Lag om ändring i lagen om skogsvårdsavgift**

Härigenom förordnas att 1 § lagen om skogsvårdsavgift skall ha nedan angivna lydelse:

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

1 §

Den, för vilken taxering till kommunal inkomstskatt såsom skattepliktig inkomst upptagits garantibelopp för jordbruksfastighet, som vid fastighetstaxering åsatts delvärdet skogsbruksvärde, är skyldig erlägga skogsvårdsavgift. Sådan avgift utgår för varje år med 3,0 promille av skogsbruksvärdet.

Den, för vilken taxering till kommunal inkomstskatt såsom skattepliktig inkomst upptagits garantibelopp för jordbruksfastighet, som vid fastighetstaxering åsatts delvärdet skogsbruksvärde, är skyldig erlägga skogsvårdsavgift. Sådan avgift utgår för varje år med 7,0 promille av skogsbruksvärdet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1982 och skall tillämpas från och med detta datum.

1980/81:1100 av Eivor Marklund m. fl. (vpk)

I motionen föreslås

1. att riksdagen hos regeringen begär förslag om en produktionsavgift på vattenkraft enligt vad som framförs i motionen,

2. att riksdagen hos regeringen hemställer om förslag till fonder enligt vad som anförs i motionen samt förslag angående fondernas administration och fondstyrelsernas sammansättning i enlighet med vad som anförs i motionen.

1980/81:1152 av Marianne Karlsson (c)

I motionen hemställs att riksdagen hos regeringen begär översyn av nuvarande direkta och indirekta fördyring av vissa energislag och sparåtgärder så att en rättvis och neutral beskattning skapas, vilket kan leda till minskat oljeberoende.

1980/81:1541 av Stig Josefson m. fl. (c)

I motionen föreslås att riksdagen hos regeringen hemställer att den i proposition 118 aviserade utredningen om progressiv utgiftsskatt blir parlamentarisk och att de synpunkter som framförts i motionen beaktas i direktiven för utredningen.

1980/81:1553 av Åke Polstam m. fl. (c)

I motionen hemställs att riksdagen hos regeringen begär en skärpning av kontrollen av nolltaxeringar och omotiverat låga taxeringar.

1980/81:1559 av Lars Werner m. fl. (vpk)

I motionen föreslås under mom. 1-3, 5-18 och 22-27

1. att riksdagen hos regeringen hemställer om tilläggsdirektiv för bruttoskatteutredningen i enlighet med de i motionen framställda synpunkterna beträffande produktionsbeskattningen,

2. att riksdagen hos regeringen hemställer om skyndsamt utredning av möjligheterna att demokratisera besluten om obeskattade reserveringar inom företagen i enlighet med vad som anförts i motionen,

3. att riksdagen hos regeringen hemställer om förslag till begränsning av möjligheterna till skattefria fonderingar inom företagen via avskrivnings- och nedskrivningsmöjligheter samt begränsning av driftkostnadsbegreppet i enlighet med vad som anförts i motionen,

5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen framförts om principerna för bostadsbeskattning och boendekostnader och att riksdagen hos regeringen hemställer om skyndsamt utredning i enlighet med vad som sagts i motionen,

6. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen framförts beträffande inkomstbeskattningen av bostadsrättslägenheter och hemställer om förslag härom,

7. att riksdagen hos regeringen hemställer om en snabbutredning beträffande skärpning av reavinstbeskattningen vid avyttring av fastighet i enlighet med vad som anförts i motionen,

8. att riksdagen hos regeringen hemställer om förslag till slopande av uppskovsreglerna för reavinstbeskattning vid frivillig försäljning,

9. att riksdagen hos regeringen hemställer om förslag om slopande av möjligheten att beräkna vinsten vid försäljning av fastighet enligt lagen om ackumulerad inkomst,

10. att riksdagen beslutar att 35 § 3 mom. kommunalskattelagen ges en sådan innebörd att 75 (i stället för 40) % av vinsten vid avyttring görs skattepliktig och att avdraget fastställs till 1 000 kr. (i stället för 3 000 kr.) och att lagrummet således erhåller följande lydelse:

Nuvarande lydelse

Motionärernas förslag

35 §

3 mom. Realisationsvinst på ----- två år.

Avyttrar skattskyldig egendom som avses i detta moment och som den skattskyldige innehaft två år eller mera, är 40 procent av vinsten skattepliktig. Från sammanlagda beloppet av skattepliktig realisationsvinst enligt detta stycke under ett beskattningsår, minskat med av-

Avyttrar skattskyldig egendom som avses i detta moment och som den skattskyldige innehaft två år eller mera, är 75 procent av vinsten skattepliktig. Från sammanlagda beloppet av skattepliktig realisationsvinst enligt detta stycke under ett beskattningsår, minskat med av-

dragsgill del av förlust vid avyttring samma år av egendom som avses i detta stycke, äger skattskyldig åtnjuta avdrag med 3 000 kronor. Har den skattskyldige under beskattningsåret varit gift och levt tillsammans med sin make, får sådant avdrag åtnjutas för dem båda gemensamt med 3 000 kronor. I intet fall får dock skattskyldig åtnjuta avdrag med högre belopp än som svarar mot sammanlagda beloppet av skattepliktig realisationsvinst enligt detta stycke minskat med avdragsgill del av förlust som nyss nämnts.

dragsgill del av förlust vid avyttring samma år av egendom som avses i detta stycke, äger skattskyldig åtnjuta avdrag med 1 000 kronor. Har den skattskyldige under beskattningsåret varit gift och levt tillsammans med sin make, får sådant avdrag åtnjutas för dem båda gemensamt med 1 000 kronor. I intet fall får dock skattskyldig åtnjuta avdrag med högre belopp än som svarar mot sammanlagda beloppet av skattepliktig realisationsvinst enligt detta stycke minskat med avdragsgill del av förlust som nyss nämnts.

Kan tillämpning av ----- dag avyttringen sker.

Har egendom som avses i detta moment avyttrats genom sådan tvångsförsäljning som anges i 2 § första stycket 1) lagen (1978:970) om uppskov med beskattning av realisationsvinst, är – oavsett tidpunkten för förvärvet – endast 40 procent av vinsten skattepliktig.

Har egendom som avses i detta moment avyttrats genom sådan tvångsförsäljning som anges i 2 § första stycket 1) lagen (1978:970) om uppskov med beskattning av realisationsvinst, är – oavsett tidpunkten för förvärvet – 75 procent av vinsten skattepliktig.

Bestämmelsen i ----- och fosterbarn.

Denna lag äger giltighet från den 1 januari 1982 och äger tillämpning fr. o. m. 1983 års taxering.

11. att riksdagen upphäver förordningen om avdrag vid inkomsttaxeringen för viss aktieutdelning, den s. k. Annellagen, med verkan från den 1 januari 1982,

12. att riksdagen beslutar anta följande

Förslag till**Lag om upphävande av lagen (1980:1047) om skattereduktion för aktieutdelning**

Härigenom förordas att lagen (1980:1047) om skattereduktion för aktieutdelning skall upphöra att gälla.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1982 och tillämpas på förhållanden som avser tiden efter ikraftträdandet.

13. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen sagts beträffande slopande av skattesubventioneringen vid sparande i s. k. aktie- och skattesparkonto, och vid sparande i aktiefonder i det egna företaget, och hemställer hos regeringen om förslag härom,

14. att riksdagen hos regeringen hemställer om en utredning om skärpning av beskattning av aktieutdelningar,

15. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen framförts om principerna för realisationsvinstbeskattningen och hos regeringen hemställer om skyndsam utredning i enlighet med vad som sagts i motionen,

16. att riksdagen beträffande bolagsskatten beslutar anta följande

Förslag till**Lag om ändring i lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt**

Härigenom föreskrivs att 10 § 2 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt skall ha nedan angivna lydelse.

10 §

2 mom. Den statliga inkomstskatten utgör:

a) för svenska aktiebolag, sparbanker, sparbankernas säkerhetskassa, ekonomiska föreningar som ingår i jordbrukskasserörelsen, svenska aktiefonder, svenska försäkringsanstalter som icke äro aktiebolag samt sådana utländska juridiska personer som ej beskattas enligt 1 mom.:

femtio procent av den beskattningsbara inkomsten, i den mån skatten icke skall beräknas enligt c) här nedan;

b) för andra ----- beskattningsbara inkomsten.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1982 och tillämpas första gången vid 1983 års taxering.

17. att riksdagen hos regeringen hemställer om förslag till slopande av företagens rätt till avdrag vid representation,

18. att riksdagen beslutar att hos regeringen hemställa om förslag som innebär att skattefriheten för vissa stiftelser upphör i enlighet med vad som sagts i motionen,

22. att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen framförts beträffande avdragssystemet i beskattningen och att detta tillförs direktiven till den av regeringen tillsatta kommittén (B 1980:05) om underskottsavdrag,

23. att riksdagen beslutar att hos regeringen begära förslag om ett provisoriskt avdragstak i skattesystemet med 33 1/3 % av totalinkomsten att gälla tills underskottskommitténs slutbetänkande behandlats,

24. att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad som anförts i motionen angående skärpning av beskattningen av förmögenheter och till riksdagen återkomma med förslag härom,

25. att riksdagen beslutar anta följande

Förslag till

Lag om upphävande av lagen (1970:172) om begränsning av skatt i vissa fall

Häriigenom föreskrivs att lagen (1970:172) om begränsning av skatt i vissa fall skall upphöra att gälla vid utgången av år 1981. Äldre bestämmelser skall fortfarande gälla i fråga om 1982 års taxering och om eftertaxering för år 1981 och tidigare år.

26. att riksdagen beslutar att hos regeringen begära förslag om höjning av skatten på arv och gåvor med i genomsnitt 50 %,

27. att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförts beträffande beskattningen av räntefria lån i anställningsförhållanden och hos regeringen begär förslag härom.

1980/81:1561 av Eva Winther (fp)

I motionen hemställs att riksdagen beslutar hemställa hos regeringen att energiskattekommittén i tilläggsdirektiven ges uppdraget att utreda förutsättningarna för en differentierad energibeskattnings.

1980/81:1564 av Erik Wärnberg m. fl. (s)

I motionen hemställs att riksdagen beslutar att lagen om statlig förmögenhetsskatt ändras i enlighet med vad som förordas i motionen och att förmögenhetsskatteskalen i enlighet härmed får följande utformning:

<i>Skattesats</i>	<i>Förmögenhet (kr.)</i>	<i>Förmögenhet varav minst 50 000 kr. utgörs av bankme- del o. d. (kr.)</i>
1 %	350 000–500 000	400 000–550 000
1,5 %	500 000–700 000	550 000–750 000
2 %	700 000–1 000 000	750 000–1 050 000
2,5 %	1 000 000–2 000 000	1 050 000–2 050 000
3 %	2 000 000–	2 050 000–

1980/81:1882 av Börje Hörnlund (c) och Gösta Andersson (c)

I motionen hemställs att riksdagen begär att regeringen i enlighet med de i motionen angivna riktlinjerna låter utverka och snarast lämnar förslag om hur de glesbygdsboende genom avdrag vid slutlig taxering skall ges en med övriga grupper likvärdig situation med avseende på bensinpriset.

Av motion 1559 behandlas i detta betänkande endast ovan angivna yrkanden. Motionen i övrigt behandlar utskottet i annat sammanhang.

De delar av motion 2038 som inte tas upp i detta betänkande behandlas av finansutskottet (yrkande 1), jordbruksutskottet (yrkande 4), socialutskottet (yrkande 5) och civilutskottet (yrkande 6).

Skrivelser

Till utskottet har inkommit skrivelser från Motorklubben Handicap, Svenska Elverksföreningen (3 st.) och Skogsindustriernas Samarbetsutskott.

Utskottet

Propositionen innehåller förslag till ekonomisk-politiska åtgärder inom social-, budget-, jordbruks- och bostadsdepartementens verksamhetsområden. Skatteutskottet behandlar förslagen på skatteområdet och de motioner som väckts i anslutning härtill. Utskottet tar också upp ett antal motioner som väcktes under den allmänna motionstiden i år och som, utan att ha något direkt samband med propositionen, dock är av den karaktären att de ansetts lämpligen böra prövas i detta sammanhang.

Resor till och från arbetet

Avdrag för kostnader för resor till och från arbetet hänfördes ursprungligen till privata levnadskostnader. I början av 1920-talet infördes emellertid en lagstadgad rätt till avdrag för sådana resor. Reglerna innebär i sin nuvarande utformning att avdrag medges för skäligen kostnader, vari ligger att

det skall beräknas efter vad det kostar att åka med billigaste färdmedel. Under vissa förutsättningar kan den skattskyldige få avdrag för kostnader för resor med egen bil. En förutsättning härför är i allmänhet att vägvärdet mellan bostad och arbetsplats uppgår till minst en halv mil och att det av omständigheterna klart framgår att användandet av bil i stället för allmänt kommunikationsmedel medför en tidsvinst av minst 1 1/2 timme sammanlagt för fram- och återresan. Bilavdraget bestäms enligt en schablon på grundval av genomsnittliga kostnader för mindre bil. Enligt föreskrifter av RSV för 1981 års taxering skall som skäligt avdrag för bilkostnader – med vissa undantag – anses 7 kr. för körd mil t. o. m. 1 000 mil per år och 4:40 kr. per mil för körsträckor däröver.

I propositionen föreslås att kostnader för resor till och från arbetet skall berättiga till avdrag endast till den del de överstiger 1 000 kr. för ett beskattningsår. Begränsningen, som gäller inte bara inkomstlaget tjänst utan också inkomstlagen jordbruksfastighet och rörelse, avser alla slags resor till och från arbetet, alltså inte bara dem som företas med bil. Förslaget innebär också att kravet på tidsvinst för rätt till avdrag för bilresor skärps genom att tidsgränsen höjs till 2 timmar. De föreslagna åtgärderna beräknas tillsammans ge en inkomstförstärkning på ca 1,7 miljarder kr., varav närmare 1 miljard kr. avser kommunal inkomstskatt och drygt 700 milj. kr. statlig inkomstskatt.

I partimotionerna 2062 från s och 2038 från vpk yrkas avslag på propositionen i denna del, i den förra motionen med det förbehållet dock att motionärerna godtar skärpningen av kravet på tidsvinst. I motionerna görs bl. a. gällande att den föreslagna begränsningen av reseavdragen i huvudsak riktar sig mot kollektivresenärerna. Dessa berövas hela sitt reseavdrag utan att man samtidigt gör några insatser för att främja kollektivtrafiken. Kjell Mattsson m. fl. (c) framhåller i motion 2061 att inte bara resekostnader utan också andra typer av kostnader för intäkternas förvärvande har inslag av privat karaktär. Motionärerna anger som exempel ökade levnadskostnader, telefon, porto, arbetsrum, litteratur m. m. Enligt deras uppfattning bör 1 000-kronorsreduktionen därför avse de sammanlagda kostnaderna för intäkternas förvärvande och inte enbart reseavdraget. De begär att förslaget ändras i enlighet härmed.

Frågan om begränsning av avdragsrätten för resor mellan bostad och arbetsplats har aktualiserats i olika sammanhang. 1972 års skatteutredning ifrågasatte – utan att framlägga några konkreta ändringsförslag – om inte bilavdragen, som i dag omfattar både milbundna och årsbundna kostnader, borde begränsas så att avdrag bara medgavs för de milbundna kostnaderna. Även i motioner till riksdagen har nu gällande regler upprepade gånger kritiserats från skilda utgångspunkter. Det har därvid gjorts gällande bl. a. att dessa regler är dåligt anpassade till målsättningen att få fler människor att åka kollektivt i tätortsområden med goda kommunikationer. Med anledning av motioner om begränsning av avdraget för resor till och från arbetet

begärde riksdagen förra våren på förslag av skatteutskottet en utredning i ämnet.

Förslaget i propositionen skall bl. a. ses som ett led i det ekonomiska handlingsprogram som regeringen offentliggjorde den 3 februari i år och som syftar till att skapa balans i den svenska ekonomin. I detta program ingår såväl besparingar som åtgärder i inkomstförstärkande syfte.

I likhet med budgetministern anser utskottet att reseavdragen i sin nuvarande utformning kan kritiseras från flera utgångspunkter. Inte minst måste de sägas ha trafikpolitiska nackdelar genom att de gynnar resor med egen bil och därigenom verkar hämmande på intresset för bl. a. kollektiva färdmedel.

Genom att tidsvinstkravet för rätt till reseavdrag med bil skärps kommer med stor sannolikhet många skattskyldiga i tätortsområden att i fortsättningen anlita allmänna kommunikationsmedel i stället för egen bil vid resor till och från arbetet. Att detta kan komma att få positiva effekter för trafik och miljö i framför allt tätortsområden säger sig självt. Härtill kommer administrativa vinster i form av förenklad taxeringskontroll och färre skattetvister mellan myndigheter och enskilda. Med hänvisning till det anförda och med understrykande av behovet av budgetförstärkningar biträder utskottet förslaget om en begränsning av reseavdraget. Vid detta ställningstagande har utskottet också beaktat att den som regelmässigt använder sin bil i tjänsten, med den i propositionen föreslagna begränsningen, alltså skall ha rätt till avdrag för resor med bil oavsett avstånd och tidsvinst och att detsamma gäller den som till följd av exempelvis handikapp måste använda bil för att komma till arbetet.

Liksom budgetministern anser utskottet att en begränsning av reseavdragen bör avse kostnader för alla resor till och från arbetet oavsett om de företas med bil eller ej. Det kan enligt utskottets mening inte anses orimligt att kostnader av det här slaget till viss del hänförs till privata levnadskostnader.

Med det anförda avstyrker utskottet motionerna 2062 yrkande 1 och 2038 yrkande 2.

Vad härefter angår yrkandet i motion 2061 vill utskottet inte bestrida att det kan finnas vissa skäl som talar för att låta 1 000-kronorsbegränsningen avse de sammanlagda kostnaderna för intäkternas förvärvande och inte uteslutande reseavdraget. Ett sådant system skulle emellertid också vara förenat med nackdelar. Genom att statligt anställdas traktamenten och reseersättningar inte behöver redovisas som intäkt skulle en reduktion i enlighet med motionärernas förslag innebära att statligt anställda gynnades i förhållande till dem i privat tjänst. Ett bifall till motionärernas förslag skulle också kunna leda till komplikationer i sådana fall då en skattskyldig i sin tjänst anlitar biträde och till denne utger ett arvode av exempelvis 1 000 kr. Sjuk- och olycksfallsförsäkringspremier i inkomstslaget tjänst skulle vidare

med det av motionärerna föreslagna systemet få göras om till allmänt avdrag.

Med det anförda anser utskottet sig nu böra avstyrka bifall till motion 2061.

Stimulans av skogsavverkningar

I propositionen föreslås – i syfte att tillfälligt stimulera de enskilda skogsägarna till ökade avverkningar – ett extra avdrag för vissa skogsuttag. Förslaget innebär att avdrag skall medges med 5 % av ersättningen vid upplåtelse av avverkningsrätt och med 3 % av köpeskillingen för leveransvirke och av saluvärdet av uttag till egen rörelse. Rätten till avdrag har knutits till skogsintäkter för vilka skatteplikt inträder under perioden den 1 januari 1981–den 30 juni 1983.

I motion 2062 av s yrkas avslag på propositionen i denna del med motivering bl. a. att åtgärden i fråga inte kan väntas få någon märkbar effekt på avverkningarna. Vpk godtar i sin motion 2038 förslaget men begär en översyn av skogsvårdslagen i syfte att effektivisera skogens skötsel, som enligt motionärerna också bör innefatta ett rationellt utnyttjande av skogsmarkens produktionsförmåga. Regeln för ett sådant utnyttjande bör enligt motionärerna vara att den tillväxt som sker avverkas.

Av propositionen framgår att under den senaste högkonjunkturen för skogsindustrin exportmöjligheterna inte kunnat tas till vara fullt ut på grund av brist på råvara och att virkesbristen för vissa företag varit en bidragande orsak till driftinskränkningar. Särskilt stora har svårigheterna varit att få fram råvara från det privatägda skogsbruket. Förslaget i propositionen, som tillkommit för att stimulera ett större virkesutbud vid en väntad förstärkning av konjunkturen, skall ses som ett provisorium i avvaktan på resultatet av virkesförsörjningsutredningens arbete. Utskottet tillstyrker bifall till propositionen och avstyrker följaktligen bifall till motion 2062 i denna del. Utskottet anser sig inte heller ha anledning biträda yrkandet i motion 2038 om en översyn av skogsvårdslagen.

Det extra avdraget liksom ett i proposition 1980/81:136 framlagt förslag om ett särskilt bidrag till enskilda skogsägare för återväxtåtgärder i samband med slutavverkningar i Norrlands inland – denna proposition behandlas av jordbruksutskottet – bör enligt departementschefen finansieras med skogsvårdsmedel. Han föreslår därför en höjning av skogsvårdsavgiften från 3 % till 6 % av skogsbruksvärdet. Detta kan – framhåller han – beräknas medföra att de totala avgifterna stiger från 170 milj. kr. till 340 milj. kr. per år.

I två partimotioner, 2022 från s och 294 från vpk, yrkas större höjningar än enligt propositionen. I den förra motionen begär motionärerna med hänvisning till motiveringen i den till jordbruksutskottet hänvisade motionen 2021 att skogsvårdsavgiften höjs till 1 % av 1981 års skogsbruksvärden fr. o. m. den 1 juli 1981. Vpk begär i sin motion, även den en följdmotion till

en av jordbruksutskottet behandlad partimotion, 321, att skogsvårdsavgiften höjs till 7 % fr. o. m. samma tidpunkt.

I likhet med chefen för budgetdepartementet anser skatteutskottet att de i propositionen föreslagna stimulansåtgärderna på skogsområdet bör finansieras med skogsvårdsavgiftsmedel. Av vad utskottet tidigare anfört framgår att utskottet biträder förslaget i propositionen om ett extra avdrag för skogsägarna. Med hänsyn härtill anser utskottet sig böra tillstyrka en höjning av skogsvårdsavgiften fr. o. m. halvårsskiftet i år. Jordbruksutskottet har vid sammanträde den 8 april 1981 beslutat avstyrka bifall till s-motionen 2061 och vpk-motionen 321. Skatteutskottet anser på grund härav att höjningen av skogsvårdsavgiften bör begränsas till i propositionen föreslagna 6 %. Utskottet avstyrker följaktligen bifall till motionerna 2022 och 294.

Progressiv utgiftsskatt

Av propositionen framgår att budgetministern inom kort avser att begära regeringens bemyndigande att tillkalla en kommitté med uppdrag att belysa konsekvenserna av att införa en utgiftsskatt som alternativ eller komplement till inkomstskatten.

Stig Josefson m. fl. (c) framhåller i motion 1541 från den allmänna motionstiden i år att en sådan utredning bör vara parlamentarisk. Motionärerna lämnar också en utförlig redogörelse för sina synpunkter på hur utredningen bör arbeta och vilka uppgifter den bör ha. Dessa synpunkter vill de ha beaktade i direktiven för utredningen.

Enligt utskottets mening måste det förutsättas att en utredning om införande av en helt ny skatt, som om den blir verklighet innebär en radikal omläggning av hela det svenska skattesystemet, får en bred parlamentarisk förankring. Direktiven för utredningen har publicerats i dagarna och av dem framgår att synpunkter av den art som framförts av motionärerna kommer att bli beaktade i utredningsarbetet. Någon särskild åtgärd av riksdagen med anledning av motionen är enligt utskottets mening därför inte påkallad, varför utskottet avstyrker bifall till den.

Nolltaxering

I motion 1553, även den väckt under den allmänna motionstiden i år, yrkar Åke Polstam m. fl. (c) att riksdagen hos regeringen begär en skärpning av kontrollen av nolltaxerare och andra med omotiverat låga inkomster.

Frågan om en begränsning av möjligheterna till s. k. underskottsavdrag prövas f. n. av en särskild kommitté (B 1980:05). I dess uppdrag ingår att söka finna långsiktiga lösningar för att begränsa underskottsavdragen på lämpligt sätt. Kommittén kommer enligt uttalande av budgetministern i propositionen inom kort att genom tilläggsdirektiv få i uppdrag att med förtur pröva frågan om att genom provisoriska regler begränsa möjligheterna till s. k. nolltaxering.

Yrkandet i motion 1553 får därigenom anses tillgodosett och utskottet avstyrker följaktligen bifall till motionen.

Kapitalbeskattning m. m.

Genom riksdagsbeslut i höstas (prop. 1980/81:42, SkU 11) ändrades, med verkan fr. o. m. 1982 års taxering, vissa skatteregler med hänsyn bl. a. till de höjda taxeringsvärden som väntas vid 1981 års allmänna fastighetstaxering. I fråga om förmögenhetstaxeringen innebär beslutet en höjning av skattepliktsgränsen från 200 000 till 400 000 kr. och en uppräknig av övriga skiktgränser så att det lägsta skiktet med 1-procentig skatt ligger mellan 400 000 och 600 000 kr. och det högsta skiktet med en skatt på 2,5 % ligger över 1,8 milj. kr.

Erik Wärnberg m. fl. (s) framhåller i motion 1564 att de för sin del av fördelningspolitiska skäl inte kan acceptera den av riksdagen i höstas beslutade omläggningen av förmögenhetsskatten. Även om motionärerna anser det nödvändigt att nu anpassa skatteskalorna till de senaste årens kraftiga prisstegringar talar – menar de – särskilt mot bakgrund av det kärva ekonomiska läget, starka skäl för att skatten på större förmögenheter skärps. Den i motionen presenterade skatteskalen innebär att skatten på förmögenheter över 1 milj. kr. höjs och att för förmögenhetsdelar över 2 milj. kr. införs en ny högsta skattesats om 3 %. Motionärerna begär dessutom att ett fribelopp om högst 50 000 kr. införs för den del av förmögenheten som utgörs av bankmedel, aktier, obligationer, lånereverser o. d. Fribeloppet skall dock kunna utnyttjas bara i de fall denna del av förmögenheten utgörs av ett positivt nettosparande. Avdrag skall alltså ha skett för alla låneskulder. Även i en partimotion, 1559 från vpk, väckt under den allmänna motionstiden, begärs förslag om skärpt förmögenhetsskatt. I samma motion yrkar motionärerna höjning av arvs- och gåvoskatterna med i genomsnitt 50 % och att lagen (1970:172) om begränsning av skatt i vissa fall upphävs med verkan fr. o. m. 1983 års taxering.

Avsikten med höstens riksdagsbeslut i fråga om förmögenhetsskatten samt arvs- och gåvoskatterna var inte att ändra grunderna för dessa skatter, endast att anpassa skiktgränserna till den allmänna prisutvecklingen efter det att de tidigare gällande skatteskalorna trädde i kraft.

Taxeringsvärdehöjningarna var således inte ensamma utslagsgivande vid avvägningen av de nya skiktgränserna, vilket alltså innebär att den stegring av fastighetspriserna som återspeglar en real förmögenhetsökning med de nya skalorna kommer att träffas av ett ökat skatteuttag.

Utskottet anser att riksdagen bör vidhålla sin i höstas intagna ståndpunkt, då riksdagen avlog motioner med yrkanden om skärpta skatter på förmögenhet, arv och gåva. Utskottet är inte heller berett att medverka till att lagen om begränsning av skatt upphävs och avstyrker följaktligen bifall till de i detta avsnitt behandlade motionsyrkandena.

Lönsparande m. m.

I syfte att stimulera till regelbundet och lämpligt sparande och för att främja tillgången på riskvilligt kapital i näringslivet beslutade riksdagen 1979 (prop. 1977/78:165; FiU 37) att vissa sparformer skulle erhålla skattelättnader. Bestämmelserna som ändrats 1980 innebär f. n. i korthet följande.

Skattelättnader i form av reduktion av den slutliga skatten (sparskattereduktion) medges med viss procent av belopp som under inkomståret satts in på särskilt lönsparkonto. Detsamma gäller i fråga om belopp som satts in på aktiesparkonto. Skattereduktionen utgör 20 % för sparande på lönsparkonto och 30 % för aktiefondssparande. Sparskattereduktionen får inte beräknas på högre sammanlagt belopp än 4 800 kr. för lönsparande och 7 200 kr. för aktiefondssparande. I samband med att riksdagen i höstas förbättrade villkoren för aktiesparandet (prop. 1980/81:39, SkU 12) beslutades också andra åtgärder i syfte att stimulera sparande i aktier. Sålunda infördes en rätt till skattereduktion med 30 % av aktieutdelning upp till ett högsta belopp av 7 500 kr. för ogifta och 15 000 kr. för makar gemensamt. Vidare höjdes schablonavdraget vid beräkning av realisationsvinst vid aktieförsäljning från 1 000 kr. till 3 000 kr.

Genom riksdagsbeslut i höstas (prop. 1980/81:45, FiU 12) öppnades också möjlighet för anställda i ett företag att spara i en aktiesparfond, i vilken ingår uteslutande aktier i företaget.

Olof Palme m. fl. yrkar i partimotionen 2062 att lönsparandet i bank och aktier avskaffas med utgången av 1981, att skattereduktionen för aktieutdelning och det särskilda sparavdraget om 800 kr. för ensamstående och 1 600 kr. för gifta avskaffas vid samma tidpunkt och att schablonavdraget vid beräkning av realisationsvinst vid aktieförsäljning åter bestäms till 1 000 kr. Motionärerna vill i stället införa en generell sparskattereduktion om högst 1 000 kr. för ensamstående och 2 000 kr. för gifta. Även i vpk:s partimotion 1559 framförs yrkanden om slopande av skatteförmånerna vid bank- och aktiefondssparande och av skattereduktionen i samband med aktieutdelning. I samma motion hemställs att vinst vid försäljning av tvåårsaktier skall beskattas till 75 % i stället för – som nu – till 40 %. Schablonavdraget vid sådan försäljning vill vpk i likhet med s begränsa till 1 000 kr.

Inuvarande statsfinansiella läge är det av grundläggande betydelse för den svenska ekonomin att näringslivets konkurrenskraft och produktionskapacitet förstärks. Detta förutsätter en dämpning av den privata konsumtionen och en stimulans av ett långsiktigt sparande som kan tillföra industrin riskvilligt kapital. De sparstimulerande åtgärder som statsmakterna under senare tid vidtagit har redan otvivelaktigt haft en positiv effekt på sparandet. Skattesparandet i bank som introducerades 1978 fick redan från början stor omfattning, och aktiefondssparandet har, sedan villkoren för detta sparande förbättrats, påtagligt ökat intresset för sparande i aktier. Detsamma gäller i hög grad också de anställdas sparande i det egna företaget eller den egna koncernens aktier.

I s-motionen görs gällande bl. a. att skattesparandet får effekter som från fördelningspolitisk synpunkt är helt oacceptabla och att det är den stora majoriteten av skattebetalare – särskilt de med mindre inkomster – som får betala förmånerna för den minoritet som deltar i skattesparandet.

Utskottet har svårt att förstå dessa synpunkter. Med den konstruktion skattesparandet har öppnar det tvärtom möjlighet även för skattskyldiga med mindre inkomster till ett positivt nysparande.

Skattesparsystemet är ännu nytt och flera av de åtgärder i sparstimulerande syfte som riksdagen fattat beslut om har ännu inte trätt i kraft. Enligt utskottets mening bör rimligen de nya reglerna hinna utvärderas innan man tar ställning till frågan om de skall avskaffas eller ändras. Med hänsyn härtill och till att det alternativ till skattesparande som erbjuds i s-motionen enligt utskottets mening inte kan vara ägnat att tillgodose det syfte man vill åstadkomma med skattesparande i bank och i aktier avstyrker utskottet bifall till yrkandena från s och vpk om att detta sparande upphävs. Utskottet anser inte heller att det finns skäl att ändra de bestämmelser om skattereduktion för aktieutdelning och om schablonavdrag vid aktieförsäljning som riksdagen antog i höstas och som skall tillämpas först fr. o. m. nästa års taxering. Utskottet avstyrker därför bifall till samtliga nu nämnda motionsyrkanden.

Utskottet har också att ta ställning till ett flertal krav i vpk-motionen 1559. Dessa ingår i partiets skattepolitiska program och har i huvudsak avvisats av riksdagen vid upprepade tillfällen tidigare. Yrkandena avser införande av en produktionsfaktorsskatt, demokratisering av besluten om obeskattade reserveringar, begränsningar av de skattefria fonderingarna och av vad som skall hänföras till driftkostnader i inkomstkällan rörelse. Motionärerna vill också höja bolagsskatten, slopa Annell-lagen, helt avskaffa rätten till avdrag för representation, skärpa beskattningen av aktieutdelning och upphäva skattefriheten för vissa stiftelser (yrkandena 1–3, 11, 14 och 16–18). I fråga om bostadsbeskattningen vill motionärerna ha utredningar för att utjämna orättvisor mellan olika boendeformer och för att skärpa beskattningen av bostadsrättslägenheter (yrkandena 5 och 6). De vill också skärpa realisationsvinstbeskattningen av fastigheter, slopa uppskovsreglerna vid sådan beskattning och möjligheterna att beräkna realisationsvinst enligt reglerna om beräkning av statlig inkomstskatt för ackumulerad inkomst (yrkandena 7–9). I övrigt yrkar de skärpt realisationsvinstbeskattning av guld, silver, konst m. m. (yrkande 15), revidering av avdragssystemet, provisoriskt avdragstak (yrkandena 22 och 23) samt beskattning av räntefria lån i samband med anställningsförhållanden (yrkande 27). Med hänvisning till riksdagens tidigare ställningstagande i de här angivna frågorna avstyrker utskottet bifall till motion 1559 också i de här behandlade delarna.

Utskottet vill dock med anledning av det i motionen aktualiserade spörsmålet om räntefria lån till anställda erinra om att budgetministern den 31 mars i år som svar på fråga i samma ämne uppgivit att han har för avsikt att

inom kort ta upp frågan om en översyn av dessa problem och formerna för en sådan översyn med regeringen.

Energibeskattningen

I propositionen föreslås två ändringar av energibeskattningen nämligen en höjning av energiskatten på olja och en sänkning av skatten på hushållens förbrukning av elektrisk kraft i de nordliga delarna av landet. Regeringen har i sitt ekonomiska handlingsprogram uttalat att energiskatten och den särskilda beredskapsavgiften på olja bör höjas med sammanlagt 100 kr. per m³. I prop. 1980/81:90 om riktlinjer för energipolitiken föreslås att beredskapsavgiften höjs med 23 kr. per m³ fr. o. m. den 1 juli 1981, medan förslag om höjning från samma tidpunkt av den allmänna energiskatten på olja med 77 kr. per m³ läggs fram i den här behandlade propositionen. Förslaget motiveras bl. a. med att den nuvarande utformningen av energibeskattningen inte frångår strävandena att minska oljeberoendet, eftersom skatten i förhållande till energiinnehållet är väsentligt lägre på olja än på elkraft. Den föreslagna höjningen avses stimulera en fortsatt energihushållning och en övergång till andra energikällor än oljor i avvaktan på den slutliga utformning och avvägning av energibeskattningen som energiskattekommitténs utredningsarbete väntas leda till.

I detta sammanhang konstaterar budgetministern att höjningen av oljeskatten inte får någon omedelbar betydelse för de företag som enligt regeringens beslut med stöd av lagen om nedsättning av allmän energiskatt nu medgetts sådan nedsättning till 1,3 % av de tillverkade produkternas saluvärde. Han erinrar samtidigt om att han i enlighet med uttalanden i den energipolitiska propositionen kommer att ta upp frågan om en begränsning av denna nedsättning för kommande år.

Även förslaget om nedsättning av skatten på hushållsförbrukningen av elkraft i de nordliga delarna av landet överensstämmer med regeringsuttalanden i det ekonomiska handlingsprogrammet. Med utgångspunkt från medeltemperaturen under eldningssäsongen föreslås att hushållsabonnten inom kommuner norr om en gränslinje från norra delen av Värmland till trakten av Örnsköldsvik beskattas efter 3 öre i stället för 4 öre per kWh.

Förslaget att sänka elskatten för hushållen i de nordliga delarna av landet har inte mött några invändningar, men höjningen av energiskatten på olja godtas inte av Lars Werner m. fl. (vpk), som i motion 2038 yrkar avslag på propositionen i denna del. Motionärerna anser att höjningen skulle slå hårt mot hyresgäster och mot befolkningen i glesbygder som är beroende av biltransporter i olika sammanhang. De konstaterar vidare att höjningen inte berör de stora företag som medgetts energiskattenedsättning.

Utskottet vill med anledning av motionen först framhålla att höjningen av oljeskatten får rent marginella effekter på transportkostnaderna genom att priset på dieseloljan endast ökar med 10 öre per liter. De tyngst vägande

posterna i vägtrafikbeskattningen, bensinskatten, kilometerskatten och fordonsskatten påverkas inte av förslaget.

Det är däremot riktigt att uppvärmningskostnaderna för hyresgäster – liksom för villaägare – med oljeeldning kommer att öka. Detta förhållande är enligt utskottets mening en ofrånkomlig följd av de åtgärder för att minska oljeberoendet som alla riksdagspartier utom vpk ställt sig bakom.

Utskottet finner sig mot denna bakgrund inte kunna tillstyrka avslagsyrkandet i motion 2038 utan tillstyrker bifall till propositionen också i fråga om de föreslagna ändringarna av energibeskattningen.

Innan utskottet övergår till att behandla motioner rörande energibeskattningen som inte har något direkt samband med förslagen i propositionen vill utskottet något beröra en del skattefrågor som aktualiserats av Skogsindustriernas samarbetsutskott i samband med en uppvaktning för näringsutskottet. Samarbetsutskottet har i skrivelse till skatteutskottet lämnat en sammanfattning av sina synpunkter. Av sammanfattningen framgår att skogsindustrierna vill ha en snabb omläggning till en mervärdebaserad energibeskattning. De anser att en skärpning av nedsättningsreglerna för industrier bör anstå tills en sådan omläggning genomförs. Vidare motsätter de sig införandet av den s. k. styrmedelsskatt som energiskattekommittén skall överväga och anser att energiskatten och beredskapsavgiften skall behandlas på samma sätt såväl när det gäller nedsättningsreglerna som vid övergången till mervärdebaserad energibeskattning.

De skattemässiga synpunkterna motiveras främst med angelägenheten av att skogsindustrins internationella konkurrenskraft upprätthålls och om möjligt förstärks och av att förädlingsgraden inom denna industri så vitt möjligt höjs.

Utskottet vill med anledning av dessa synpunkter framhålla att åtskilliga av de av skogsindustrins företrädare aktualiserade frågorna redan prövas av energiskattekommittén och att utskottet inte finner anledning att genom särskilda uttalanden föregripa utredningens ställningstaganden som kan förutsättas komma att inbegripa såväl allmänna energipolitiska avvägningar som ett beaktande av industrins särskilda problem. Frågan om en skärpning av industrins nedsättningsregler prövas av regeringen utan riksdagens hörande så länge den särskilda nedsättningslagen gäller. Om regler av denna typ skall bibehållas efter en omläggning av energibeskattningen kommer främst att bero på hur en eventuell s. k. styrmedelsskatt utformas. I de här berörda frågorna anser utskottet därför att skogsindustrin främst bör informera regeringen och utredningen om sina synpunkter. När det gäller den särskilda beredskapsavgiften har i direktiven för energiskattekommittén särskilt angivits att kommittén inte skall behandla den frågan.

Inom riksdagen har avgiften under senare år huvudsakligen behandlats av försvarsutskottet och näringsutskottet. Förslaget i den energipolitiska propositionen innebär att avgiften på oljeprodukterna kommer att uppgå till sammanlagt 89 kr. per m³ och att medlen skall användas till fyra olika

områden, nämligen förutom för den ursprungliga oljelagringen (38 kr.) också för oljeprospektering (8 kr.), för stödsystemet för oljeersättning åtgärder (24 kr.) och för finansiering av energiforskningsprogrammet (19 kr.). Beredskapsavgiften har genom sin höjd – närmare en tredjedel av den totala belastningen på oljorna – och sitt utvidgade användningsområde alltmer fått karaktären av skatt. Energiskattekommittén bör därför kunna få möjlighet att pröva också beredskapsavgiften. Härigenom skulle skogsindustrins synpunkter på beredskapsavgiften kunna granskas av utredningen. Utskottet förutsätter att regeringen uppmärksammar denna fråga.

Gemensamt för tre av de här behandlade motionerna är att de behandlar frågor som faller inom eller tangerar energiskattekommitténs uppdrag. I motion 1980/81:1100 av Eivor Marklund m. fl. (vpk) förordas införandet av en produktionsavgift med 5 öre per kWh för vattenkraftverk byggda före 1972. Medlen som inflyter härigenom vill motionärerna tillföra en central fond och olika regionala fonder med syfte att främja basindustrierna. Bakgrunden till yrkandet är att råkraftsprissättningen i princip är baserad på modernare och dyrare produktionsanläggningar, vilket medför att stora överskott kan uppstå hos ägarna av äldre produktionsanläggningar. Dessa förhållanden skall belysas av energiskattekommittén som också skall bedöma om de bör föranleda särskilda åtgärder inom energibeskattningsram.

Då frågan om åtgärder med anledning av övervinster i äldre kraftverk således redan är föremål för översyn avstyrker utskottet bifall till motion 1100.

På motsvarande grunder avstyrker utskottet också motion 1152 av Marianne Karlsson (c) om en översyn av fördyringen av vissa energislag i syfte att få en rättvis och neutral beskattning som leder till minskat oljeberoende, ett yrkande som nära överensstämmer med energiskattekommitténs direktiv.

En utvidgning av dessa direktiv till att omfatta också frågor om en regionalt differentierad energibeskattnings begärs i motion 1561 av Eva Winther (fp). Motionären ifrågasätter om inte BD-län bör helt befrias från energiskatt under en tioårsperiod. Hon anser vidare att kommittén vid sin prövning av frågorna om de nyss nämnda övervinsterna i de äldre kraftverken bör få i uppdrag att väga in regionalpolitiska hänsyn.

Utskottet vill i denna fråga endast framhålla att energiskattekommittén redan fått ett så omfattande utredningsuppdrag att varje mera väsentlig utvidgning kan leda till inte önskvärda förseningar av arbetet. Frågan om ytterligare regionala differentieringar inom energibeskattningsram bör enligt utskottets mening därför anstå tills utredningen slutfört sitt nuvarande uppdrag. Med det anförda avstyrker utskottet bifall till motion 1561.

Regionalpolitiska synpunkter framförs också av Börje Hörnlund och Gösta Andersson (båda c) i motion 1882 där motionärerna begär utredning

om avdrag från slutsikten med vissa belopp som bestäms med hänsyn till avståndet till affärer och serviceinrättningar. Utskottet avstyrkte under våren 1980 ett motsvarande motionsyrkande med hänvisning till att utskottet fann denna stödform komplicerad, och det nu framförda yrkandet föranleder inte utskottet att ändra denna bedömning. Utskottet avstyrker därför bifall också till motion 1980/81:1882.

Mot de delar av propositionen som utskottet inte tagit upp till särskild behandling har utskottet inte funnit anledning till erinran.

Lagförslagen i propositionen berör bl. a. punkt 2 av anvisningarna till 22 § och punkt 9 av anvisningarna till 29 § KL. Utskottet har i samband med behandlingen av proposition 1980/81:68 om ändrade regler för den skattemässiga behandlingen av inventarier, fastigheter och pågående arbeten, m. m., (SkU 1980/81:25 samt, efter återremiss, SkU 1980/81:47) föreslagit ändringar i andra hänseenden i samma lagrum. Förslagen har bifallits av riksdagen. Författningsregleringen i denna del bör därför tas upp tillsammans med förslagen i proposition 1980/81:139, vilken också berör lagrum som behandlas i SkU 1980/81:25 och 47.

Hemställan

Utskottet hemställer

1. *beträffande kostnader för resor till och från arbetet*
att riksdagen med bifall till proposition 1980/81:118 och med avslag på motionerna 1980/81:2061, 1980/81:2062 yrkande 1 och 1980/81:2038 yrkande 2 antar det i propositionen framlagda förslaget till lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370) med den ändringen att punkt 2 av anvisningarna till 22 § och punkt 9 av anvisningarna till 29 § utgår ur förslaget,
2. *beträffande stimulans av skogsavverkningar*
att riksdagen med bifall till propositionen och med avslag på motion 1980/81:2062 yrkande 5 antar det i propositionen framlagda förslaget till lag om extra avdrag för vissa skogsuttag,
3. *beträffande översyn av skogsvårdslagen*
att riksdagen avslår motion 1980/81:2038 yrkande 7,
4. *beträffande skogsvårdsavgiften*
att riksdagen med bifall till propositionen och med avslag på motionerna 1980/81:2022 och 1980/81:294 antar det i propositionen framlagda förslaget till lag om ändring i lagen (1946:324) om skogsvårdsavgift,
5. *beträffande energibeskatningen*
A. att riksdagen med bifall till propositionen och med avslag på motion 1980/81:2038 yrkande 3 antar det vid propositionen

fogade förslaget till lag om ändring i lagen (1957:262) om allmän energiskatt,

B. att riksdagen avslår

1. motion 1980/81:1100,
2. motion 1980/81:1152,
3. motion 1980/81:1561,
4. motion 1980/81:1882,
6. *beträffande progressiv utgiftsskatt*
att riksdagen avslår motion 1980/81:1541,
7. *beträffande kontroll av nolltaxerade m. m.*
att riksdagen avslår motion 1980/81:1553,
8. *beträffande förmögenhetsskatten*
att riksdagen avslår motionerna 1980/81:1564 och 1980/81:1559 yrkande 24,
9. *beträffande skatterna på arv och gåva*
att riksdagen avslår motion 1980/81:1559 yrkande 26,
10. *beträffande upphävande av lagen om begränsning av skatt*
att riksdagen avslår motion 1980/81:1559 yrkande 25,
11. *beträffande skattesparande m. m.*
att riksdagen avslår
 - a. motion 1980/81:2062 yrkandena 2, 3 och 4,
 - b. motion 1980/81:1559 yrkandena 10, 12 och 13,
12. *beträffande företagsbeskattning m. m.*
att riksdagen avslår motion 1980/81:1559 yrkandena 1–3, 11, 14 och 16–18,
13. *beträffande bostadsbeskattning m. m.*
att riksdagen avslår motion 1980/81:1559 yrkandena 5–9,
14. *beträffande realisationsvinstbeskattning av lös egendom*
att riksdagen avslår motion 1980/81:1559 yrkande 15,
15. *beträffande avdragsreglerna*
att riksdagen avslår motion 1980/81:1559 yrkandena 22 och 23,
16. *beträffande räntefria lån till anställda*
att riksdagen avslår motion 1980/81:1559 yrkande 27.

Stockholm den 10 april 1981

På skatteutskottets vägnar

ERIK WÄRNBORG

Närvarande: Erik Wärnberg (s), Stig Josefson (c)*, Rune Ångström (fp), förste vice talmannen Ingegerd Troedsson (m), Olle Westberg i Hofors (s), Tage Sundkvist (c), Hagar Normark (s), Bo Lundgren (m), Curt Boström (s), Ingemar Hallenius (c), Bo Forslund (s), Wilhelm Gustafsson (fp)*, Egon Jacobsson (s)*, Anita Johansson (s)* och Ewy Möller (m).

* Ej närvarande vid betänkandets justering.

Reservationer

Erik Wärnberg, Olle Westberg i Hofors, Hagar Normark, Curt Boström, Bo Forslund, Egon Jacobsson och Anita Johansson (alla s) har till betänkandet fogat fem reservationer.

1. Kostnader för resor till och från arbetet (mom. 1)

Reservanterna anser

dels att det avsnitt av utskottets yttrande som börjar på s. 18 med "Frågan om" och slutar på s. 20 med "motion 2061" bort ha följande lydelse.

Förslaget i propositionen ingår som ett led i det ekonomiska handlingsprogram som regeringen offentliggjorde den 3 februari i år och som syftar till att skapa balans i den svenska ekonomin. Om man vill öka statens inkomster genom avdragsbegränsningar bör emellertid enligt utskottets mening av rättviseskäl begränsningarna avse andra avdrag än reseavdragen. Regeringens förslag innebär att flertalet vanliga löntagare förlorar hela eller en stor del av sitt enda egentliga avdrag. Företagare och höginkomsttagare slipper lindrigare undan. Begränsningen föreslås visserligen omfatta också jordbrukare och andra egenföretagare. Men när det gäller dessa yrkeskategorier är avdragsbegränsningen ett slag i luften. Jordbrukare har inte annat än undantagsvis några kostnader för resor till och från arbetet, och detsamma gäller många andra egenföretagare. Höginkomsttagare har i allmänhet möjligheter att kompensera sig på annat sätt. Trots att således flertalet kollektivresenärer berövas hela sitt reseavdrag, föreslås i propositionen inga insatser för att främja kollektivtrafiken. Utskottet kan inte ställa sig bakom ett förslag av denna innebörd.

Med det anförda tillstyrker utskottet s- och vpk-yrkandena om avslag på propositionen såvitt avser en beloppsmässig begränsning av reseavdragen. Genom utskottets ställningstagande har yrkandet i motion 2061 förfallit.

Förslaget om en höjning av minsta tidsvinst för rätt till avdrag för kostnader för resa till och från arbetet med egen bil från 90 till 120 minuter torde främja ett ökat kollektivresande. Härtill kommer administrativa

vinster i form av förenklad taxeringskontroll och färre skattetvister mellan myndigheter och enskilda. Utskottet tillstyrker därför propositionen och avstyrker partimotionen från vpk i denna del.

dels att utskottet under mom. 1 bort hemställa

att riksdagen med bifall till motion 1980/81:2062 yrkande 1 och med anledning av proposition 1980/81:118 och motion 1980/81:2038 yrkande 2 samt med avslag på motion 1980/81:2061 antar det i propositionen framlagda förslaget till lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370) med de ändringar att

dels punkt 2 av anvisningarna till 22 § och punkt 9 av anvisningarna till 29 § utgår ur förslaget

dels punkt 4 av anvisningarna till 33 § erhåller följande såsom reservanternas förslag betecknade lydelse:

Utskottets förslag

Reservanternas förslag

Anvisningar
till 33 §

Även för ----- särskilt fortskaffningsmedel.

Om avståndet ----- dessa fall.

För skattskyldig ----- skrymmande last.

*Avdrag för kostnader för resor till
och från arbetsplatsen medges bara
för den del av kostnaderna som
överstiger 1 000 kronor under be-
skattningsåret.*

2. Stimulans av skogsavverkningar (mom. 2)

Reservanterna anser

dels att det avsnitt av utskottets yttrande på s. 20 som börjar med "Av propositionen" och slutar med "av skogsvårdslagen" bort ha följande lydelse.

Under senare år har en rad åtgärder vidtagits i syfte att stimulera skogsavverkningarna. Trots det har enligt propositionen exportmöjligheterna under den senaste högkonjunkturen för skogsindustrin inte kunnat tas till vara fullt ut på grund av brist på råvara. Virkesbristen har för vissa företag varit en bidragande orsak till driftsinskränkningar. Mot denna bakgrund kan enligt utskottet på goda grunder antas att inte heller den nu föreslagna stimulansåtgärden får någon märkbar effekt på avverkningarna. Den bör därför inte genomföras. Utskottet tillstyrker bifall till motion 2062 yrkande 5

och avstyrker följaktligen propositionen i denna del. Detta ställningstagande ligger i linje med riksdagens beslut i samma fråga under riksmötet 1978/79 (prop. 1978/79:199, SkU 53, rskr 428). Riksdagen avslag då med stor majoritet regeringens förslag om ett motsvarande avdrag vid 1980 och 1981 års taxeringar.

Utskottet anser sig inte ha anledning biträda yrkandet i motion 2038 om en översyn av skogsvårdslagen.

dels att utskottet under mom. 2 bort hemställa

att riksdagen med bifall till motion 1980/81:2062 yrkande 5 avslår det i propositionen framlagda förslaget till lag om extra avdrag för vissa skogsuttag,

3. Skogsvårdsavgiften (mom. 4)

Reservanterna anser

dels att det avsnitt av utskottets yttrande på s. 21 som börjar med "I likhet" och slutar med "och 294" bort ha följande lydelse.

Av vad utskottet tidigare anfört framgår att utskottet avstyrker bifall till förslaget i propositionen om extra avdrag för skogsägarna. Någon höjning av skogsvårdsavgiften av denna anledning är därför inte påkallad. En höjning är däremot motiverad av de skäl som redovisas i den till jordbruksutskottet hänvisade motionen 2021. I likhet med motionärerna anser utskottet att avgiften bör bestämmas till 1 % av 1981 års skogsbruksvärden fr. o. m. den 1 juli 1981. Utskottet avstyrker följaktligen bifall till propositionen även i denna del. Genom utskottets ställningstagande är motion 294 tillgodosedd.

dels att utskottet under mom. 4 bort hemställa

att riksdagen med bifall till motion 1980/81:2022 och med anledning av propositionen och motion 1980/81:294 antar det i propositionen framlagda förslaget till lag om ändring i lagen (1946:324) om skogsvårdsavgift med den ändringen att 1 § erhåller följande såsom reservanternas förslag betecknade lydelse:

Utskottets förslag

1 §

Den, för vilken vid taxering till kommunal inkomstskatt såsom skattepliktig inkomst upptagits garantibelopp för jordbruksfastighet, som vid fastighetstaxering åsatts delvärdet skogsbruksvärde, skall betala

Reservanternas förslag

Den, för vilken vid taxering till kommunal inkomstskatt såsom skattepliktig inkomst upptagits garantibelopp för jordbruksfastighet, som vid fastighetstaxering åsatts delvärdet skogsbruksvärde, skall betala

skogsvårdsavgift. Avgiften utgör för varje beskattningsår <i>sex promille</i> av skogsbruksvärdet.	skogsvårdsavgift. Avgiften utgör för varje beskattningsår <i>en procent</i> av skogsbruksvärdet.
--	--

Har garantibeloppet ----- skogsvårdsavgift jämkas.

Skogsvårdsavgift utgår ----- hela krontal.

4. Förmögenhetsskatten (mom. 8)

Reservanterna anser

dels att det avsnitt av utskottets yttrande på s. 22 som börjar med "Avsikten med" och slutar med "behandlade motionsyrkandena" bort ha följande lydelse.

Utskottet anser att höstens riksdagsbeslut i fråga om förmögenhetsskatten inte enbart borde ha gått ut på att anpassa skiktgränserna till den allmänna prisutvecklingen. En skärpning av skatten på större förmögenheter borde samtidigt ha ägt rum. Den skatteskala som presenteras i motion 1564 är enligt utskottets mening väl avvägd. Utskottet tillstyrker därför bifall till densamma. Utskottet tillstyrker också bifall till förslaget om ett särskilt fribelopp vid förmögenhetsbeskattningen. Genom utskottets ställningstagande får yrkande 24 i motion 1559 anses vara i huvudsak tillgodosett.

Utskottet är inte berett att medverka till att lagen om begränsning av skatt upphävs och avstyrker följaktligen bifall till motion 1559 i denna del.

dels att utskottet under mom. 8 bort hemställa

att riksdagen med bifall till motion 1980/81:1564 och med anledning av motion 1980/81:1559 yrkande 24 antar följande såsom reservanternas förslag betecknade

Förslag till

Lag om ändring i lagen (1947:577) om statlig förmögenhetsskatt

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1947:577) om statlig förmögenhetsskatt

dels att 10 § och 11 § 1 mom. skall ha nedan angivna lydelse,

dels att i 3 § skall införas ett nytt mom., 3 mom., av nedan angivna lydelse:

*Nuvarande lydelse*¹

Reservanternas förslag

3 §

3 mom. Vid beräkning av förmögenhet som inte ingår i förvärvskällan jordbruksfastighet eller rörelse skall

¹ Prop. 1980/81:42 (fr. o. m. 1982 års taxering).

*Nuvarande lydelse**Reservanternas förslag*

avräknas ett belopp som motsvarar skillnaden mellan den skattskyldiges bankmedel, aktier, obligationer, lånereverser och liknande värdehandlingar och hans skulder, dock högst 50 000 kronor.

10 §

Fysisk person, dödsbo, utländskt bolag eller i 10 § 1 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt angiven familjestiftelse skall inte betala statlig förmögenhetsskatt, om den beskattningsbara förmögenheten inte överstiger 400 000 kronor.

Fysisk person, dödsbo, utländskt bolag eller i 10 § 1 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt angiven familjestiftelse skall inte betala statlig förmögenhetsskatt, om den beskattningsbara förmögenheten inte överstiger 350 000 kronor.

Skatteplikt till ----- 25 000 kronor,

11 §

Nuvarande lydelse

1 mom. Statlig förmögenhetsskatt skall för fysisk person, dödsbo, utländskt bolag samt i 10 § 1 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt angiven familjestiftelse utgöra:

när den beskattningsbara förmögenheten inte överstiger 600 000 kronor: en procent av den del av den beskattningsbara förmögenheten, som överstiger 400 000 kronor;

när den beskattningsbara förmögenheten överstiger

600 000 men inte 800 000 kr.:	2 000 kr. för 600 000 kr. och 1,5 % av återstoden;
800 000 men inte 1 800 000 kr.:	5 000 kr. för 800 000 kr. och 2 % av återstoden;
1 800 000 kr.:	25 000 kr. för 1 800 000 kr. och 2,5 % av återstoden.

Reservanternas förslag

1 mom. Statlig förmögenhetsskatt skall för fysisk person, dödsbo, utländskt bolag samt i 10 § 1 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt angiven familjestiftelse utgöra:

när den beskattningsbara förmögenheten inte överstiger 500 000 kronor: en procent av den del av den beskattningsbara förmögenheten, som överstiger 350 000 kronor;

när den beskattningsbara förmögenheten överstiger

500 000 men inte 700 000 kr.:	1 500 kr. för 500 000 kr. och 1.5 % av återstoden;
700 000 men inte 1 000 000 kr.:	4 500 kr. för 700 000 kr. och 2 % av återstoden;
1 000 000 men inte 2 000 000 kr.:	10 500 kr. för 1 000 000 och 2.5 % av återstoden;
2 000 000 kr.:	35 500 kr. för 2 000 000 och 3 % av återstoden.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1982 och tillämpas första gången vid 1983 års taxering.

5. Skattesparande m. m. (mom. 11)

Reservanterna anser

dels att det avsnitt av utskottets yttrande som börjar på s. 23 med "I nuvarande" och slutar på s. 24 med "nämnda motionsyrkanden" bort ha följande lydelse:

Syftet med skattesparandet var enligt det ursprungliga regeringsförslaget att öka det totala sparandet i ekonomin. Det finns ännu drygt två och ett halvt år efter det att de första kontona öppnades inga klara belägg för att systemet haft denna effekt. Tvärtom torde man på goda grunder kunna anta att den ökade behållningen i skattesparandet motsvaras av en i huvudsak lika stor minskning av behållningen på andra konton eller av ett nysparande som ändå skulle kommit till stånd. Utskottet vill inte bestrida behovet av ytterligare riskvilligt kapital. Det finns dock otvivelaktigt för samhället billigare metoder att åstadkomma detta än genom skattesparande. Bara 1980 års insättningar i skattesparandet på bank (totalt 1 800 milj. kr.) kan vid nuvarande räntesats för skattesparkonton beräknas komma att kosta staten sammanlagt betydligt mer än en miljard kr., vartill kommer kostnaderna för nysparande i aktiesparfonder under året.

Reglerna om aktiefondssparande i företagsknutna fonder har fått effekter som enligt utskottets mening inte är tillfredsställande. Bl. a. kan med fog ifrågasättas om de som amorteringsfritt lånar pengar har kvalificerat sig för skattereduktion. Skattelättnaden är avsedd att vara en premie för ett sparande. Den som lånar pengarna och under inkomståret inte erlägger någon amortering har emellertid under det året inte gjort någon sparpresentation. Ändå är han berättigad till skattereduktion.

Skattesparandet kan ifrågasättas även från fördelningspolitiska utgångspunkter, eftersom det – enligt vad som framgår av en av sparbanksföreningen förra året genomförd stickprovsundersökning – endast i liten utsträckning torde användas av de breda löntagargrupperna.

Det kan alltså sägas vara den stora majoriteten av skattebetalare – särskilt de med mindre inkomster och sämre sparmöjligheter – som får betala förmånerna för en minoritet skattskyldiga som deltar i skattesparandet.

Den av riksdagen i höstas beslutade skattereduktionen för aktieutdelningar och höjningen av det s. k. schablonavdraget från realisationsvinst på äldre aktier motiverades med önskemålet att underlätta företagets anskaffning av riskvilligt kapital. Det är enligt utskottets mening tveksamt om ändringarna kommer att få denna effekt.

Allvarligare är emellertid att man med införandet av dessa regler tagit ytterligare ett steg mot lindrigare beskattning av arbetsfria inkomster jämfört med arbetsinkomster. Även från fördelningspolitisk synpunkt är ändringarna enligt utskottets mening oacceptabla, eftersom de i första hand gynnar höginkomsttagarna.

Av det anförda framgår att utskottet delar de synpunkter som framförs i motion 2062. Utskottet tillstyrker därför bifall till motionen. Utskottets ställningstagande innebär bifall också till de yrkanden i motion 1559 som avser upphävande av lagstiftningen om skattesparande i bank och i aktiefonder och skattelättnader för aktieutdelning samt om nedsättning av schablonavdraget vid beräkning av realisationsvinst på äldre aktier.

Förslag av nu angiven innebörd bör föreläggas riksdagen i höst.

dels att utskottet under mom. 11 bort hemställa

att riksdagen med anledning av motion 1980/81:2062 yrkandena 2, 3 och 4 samt motion 1980/81:1559 yrkandena 10, 12 och 13 fattar principbeslut av innebörd

a. att lagstiftningen om skattelättnader för banksparande och aktiefondssparande samt om skattereduktion för aktieutdelning upphävs med utgången av år 1981,

b. att det s. k. sparavdraget i inkomstslaget kapital slopas fr. o. m. inkomståret 1982,

c. att fysisk person fr. o. m. inkomståret 1982 skall vara berättigad till sparskattereduktion med 50 % av sina kapitalinkomster i enlighet med vad i motion 1980/81:2062 anförts,

d. att schablonavdraget vid beräkning av realisationsvinst vid försäljning av s. k. tvåårsaktier sänks från 3 000 kr. till 1 000 kr. fr. o. m. inkomståret 1982,

e. att förslag till lagstiftning av den innebörd som anges under a–d föreläggs riksdagen under hösten 1981.

Innehållsförteckning

Propositionen	1
Lagförslagen	2– 9
Motionerna	10–17
Skrivelser	17
Utskottet	17–30
Resor till och från arbetet	17–20
Stimulans av skogsavverkningar	20–21
Progressiv utgiftsskatt	21
Nolltaxering	21–22
Kapitalbeskattning m. m.	22
Lönsparende m. m.	23–25
Energibeskattningen	25–28
Hemställan	28–29
Reservationer	30–36
Kostnader för resor till och från arbetet	30–31
Stimulans av skogsavverkningar	31–32
Skogsvårdsavgiften	32–33
Förmögenhetsskatten	33–35
Skattesparande m. m.	35–36

